

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 05.01.2006
COM(2005) 685 definitief

2005/0265 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de uitoefening van stemrechten door aandeelhouders van ondernemingen die hun statutaire zetel in een lidstaat hebben en waarvan aandelen tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. INLEIDING

1.1. Achtergrond

Aandeelhoudersparticipatie is een essentiële voorwaarde voor een effectieve corporate governance. EU-burgers die in het bezit zijn van aandelen in een beursgenoteerde onderneming die in een andere lidstaat is gevestigd, ondervinden vaak evenwel ernstige moeilijkheden wanneer zij de aan deze aandelen verbonden stemrechten wensen uit te oefenen en worden soms zelfs met belemmeringen geconfronteerd die het stemmen vrijwel onmogelijk maken. Tegenwoordig houden beleggers hun aandelen gewoonlijk aan op rekeningen bij effecteninstellingen, die op hun beurt rekeningen aanhouden bij andere effecteninstellingen en centrale effectenbewaarinstellingen uit andere rechtsgebieden. De in de lidstaten bestaande juridische constructies waaruit de rechten van aandeelhouders voortvloeien, zijn niet altijd ten volle aan deze moderne vorm van het via intermediairs aanhouden van effecten aangepast. De grensoverschrijdende ketens van intermediairs bemoeilijken derhalve niet alleen het communicatieproces tussen uitgevende instellingen en aandeelhouders, maar ook het stemproces.

Dit probleem is de afgelopen jaren sterk toegenomen en blijft uitbreiding nemen naarmate steeds meer over de grenzen heen in eigenvermogensinstrumenten wordt belegd, een trend die verder in de hand wordt gewerkt door het streven om in Europa en daarbuiten geïntegreerde financiële markten tot stand te brengen. Het feit dat een alsmar groter wordend percentage van de aandelen in handen van buitenlandse beleggers komt, houdt het zich nu al aftekenende gevaar in dat beursgenoteerde ondernemingen uit de EU eigendom worden van passieve aandeelhouders. Daarbij komt nog dat de bestaande juridische belemmeringen voor het grensoverschrijdend stemmen kleine particuliere grensoverschrijdende aandeelhouders die hun stemrechten willen uitoefenen, beletten daartoe gebruik te maken van methoden die hun in staat zouden stellen dit op goedkope en eenvoudige wijze te doen.

In haar mededeling met als titel "Modernisering van het vennootschapsrecht en verbetering van de corporate governance in de Europese Unie - Een actieplan" achtte de Commissie het daarom noodzakelijk de grensoverschrijdende uitoefening van de rechten van aandeelhouders te vergemakkelijken. Het werd niet alleen erkend dat de toegang tot algemene vergaderingen en andere met algemene vergaderingen verband houdende rechten moet openstaan voor alle aandeelhouders, ongeacht of zij in de EU verblijven, maar ook dat een aantal specifieke problemen met betrekking tot het grensoverschrijdend stemmen moet worden opgelost.

De op EU-niveau bestaande regels volstaan niet om dit doel te verwezenlijken. In artikel 17 van de Transparantierichtlijn¹ is bepaald dat uitgevende instellingen bepaalde, voor algemene vergaderingen relevante informatie en documenten beschikbaar moeten stellen. De informatie en documenten in kwestie moeten evenwel alleen in de lidstaat van herkomst van de uitgevende instelling beschikbaar worden gesteld. Bovendien wordt in artikel 17 niet vermeld waar en hoe deze informatie en die documenten beschikbaar dienen te worden gesteld. Artikel 17 van de Transparantierichtlijn is bijgevolg een algemene bepaling, die niet nader ingaat op de specifieke moeilijkheden waarmee niet-ingezeten aandeelhouders worden geconfronteerd wanneer zij toegang willen krijgen tot informatie voordat de algemene vergadering plaatsvindt. Daarbij komt nog dat de Transparantierichtlijn hoofdzakelijk betrekking heeft op de informatie die uitgevende instellingen aan de markt moeten bekendmaken en derhalve niet ingaat op het eigenlijke stemproces van aandeelhouders.

Tussen september en december 2004 en tussen mei en juli 2005 heeft het directoraat-generaal Interne markt en diensten twee openbare raadplegingen georganiseerd over de versterking van de rechten van aandeelhouders, in het bijzonder in een grensoverschrijdende context. Doel van deze raadplegingen was het standpunt van belanghebbenden te vernemen ten aanzien van de voornaamste belemmeringen die het grensoverschrijdend stemmen in de weg staan, alsook ten aanzien van de eventuele minimumnormen die de Commissie terzake zou kunnen voorstellen. In het kader van beide raadplegingen is een groot aantal reacties van marktdeelnemers uit alle belangengroepen ontvangen. Daaruit is gebleken dat de ter discussie voorgestelde maatregelen op grote steun konden rekenen.

1.2. Doel van dit initiatief

Uit empirisch bewijsmateriaal en de reacties op de openbare raadplegingen blijkt dat de volgende obstakels als de voornaamste belemmeringen voor het grensoverschrijdend stemmen door beleggers kunnen worden bestempeld (in volgorde van belangrijkheid): het vereiste om vóór een algemene vergadering de aandelen te blokkeren (ook al is dat tijdens die periode niet van invloed op de handel in de betrokken aandelen), de moeizame en laattijdige toegang tot voor de algemene vergadering relevante informatie en de complexiteit van het grensoverschrijdend stemmen, en met name het stemmen bij volmacht. Van aandelenblokkering en de complexiteit van het stemmen bij volmacht gaat tevens een aanzienlijk kostenverhogend effect uit op het grensoverschrijdend stemmen.

De afschaffing van de bestaande beperkingen die het stemproces hinderen, vereist wijzigingen in de nationale wetgevingen. Een richtlijn waarmee wordt beoogd de belangrijkste belemmeringen voor het grensoverschrijdende stemproces weg te nemen en die specifiek betrekking heeft op bepaalde rechten van aandeelhouders in de algemene vergadering, lijkt dan ook het meest aangewezen instrument te zijn om een daadwerkelijke vereenvoudiging van het grensoverschrijdende stemproces te

¹ Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG, PB L 390 van 31.12.2004, blz. 38.

bewerkstelligen en de verschillen tussen de lidstaten te verkleinen. Andere onderwerpen die in de openbare raadplegingen aan de orde zijn gekomen en die indirect met de uitoefening van stemrechten verband houden, zoals effectenleningen, aandelencertificaten of taalvoorschriften, kunnen eventueel in een aanbeveling van de Commissie worden behandeld.

Met het voorliggende richtlijnvoorstel worden derhalve de volgende doelstellingen nagestreefd:

- (1) garanderen dat alle algemene vergaderingen genoeg van tevoren worden aangekondigd en dat alle aan de algemene vergadering voor te leggen documenten tijdig beschikbaar zijn om alle aandeelhouders, ongeacht waar zij verblijven, de gelegenheid te bieden met kennis van zaken te beslissen en tijdig hun stemmen uit te brengen;
- (2) afschaffen van alle vormen van aandelenblokkering. In plaats daarvan zou een op een registratiedatum berustend systeem worden ingevoerd om vast te stellen of een aandeelhouder het recht heeft deel te nemen aan en te stemmen in een algemene vergadering;
- (3) wegnemen van alle juridische belemmeringen om langs elektronische weg aan algemene vergaderingen deel te nemen. Wanneer een uitgevende instelling beslist elektronische communicatiemiddelen beschikbaar te stellen voor haar aandeelhouders, is het veel gemakkelijker voor de actieve aandeelhouders om actief aan de vergadering deel te nemen. De technologie is echter nog niet zo ver gevorderd dat in alle gevallen actieve elektronische participatie mogelijk is waarbij de veiligheid afdoende is gewaarborgd; bovendien is de beschikbaarstelling van dergelijke faciliteiten een dure aangelegenheid. Daarom mogen uitgevende instellingen er niet toe worden verplicht een dergelijke mogelijkheid aan hun aandeelhouders aan te bieden;
- (4) beschikbaar stellen aan niet-ingezeten aandeelhouders van eenvoudige methoden om te stemmen zonder de vergadering bij te wonen (stemmen bij volmacht, in absentia en door het geven van instructies).

2. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

2.1. Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

2.1.1. Artikel 1 – Voorwerp en werkingssfeer

De werkingssfeer is beperkt tot instellingen die aandelen uitgeven, aangezien de richtlijn erop gericht is het makkelijker te maken voor aandeelhouders om hun stemrechten uit te oefenen in algemene vergaderingen. Tot deze instellingen behoren ook Europese vennootschappen (SE's), die overeenkomstig artikel 10 van het statuut van de Europese vennootschap² worden behandeld als een naamloze vennootschap die is opgericht overeenkomstig het recht van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel heeft.

² Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), PB L 294 van 10.11.2001, blz. 1.

Lid 2 biedt de lidstaten de gelegenheid om instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) van de toepassing van de richtlijn vrij te stellen omdat elders specifieke voorschriften voor deze instellingen zijn vastgesteld³. De voorgestelde formulering sluit de mogelijkheid uit om, wanneer van de geboden gelegenheid gebruik wordt gemaakt, icbe's voor de toepassing van deze richtlijn als uitgevende instellingen te behandelen, maar belet icbe's niet om in hun hoedanigheid van aandeelhouders van andere ondernemingen van het bepaalde in deze richtlijn te profiteren.

2.1.2. Artikel 2 – Definities

In de onder c) opgenomen definitie van aandeelhouders is alleen de tekst van de punten i) en ii) van artikel 2, lid 1, onder e), van de Transparantierichtlijn opgenomen, hetgeen betekent dat houders van aandelencertificaten daar niet onder vallen. Hoewel beleggers in aandelencertificaten in beginsel ook het recht moeten hebben om te bepalen hoe de aan de onderliggende aandelen verbonden stemmen moeten worden uitgebracht, zou de opneming van houders van aandelencertificaten in de definitie op zich niet noodzakelijkerwijze tot dit resultaat leiden, aangezien de certificaten in de praktijk vaak door bewaarders en niet door de beleggers zelf worden gehouden. De inhoud van emissieovereenkomsten betreffende aandelencertificaten verschilt bovendien wat de stemrechten betreft en deze verschillen hebben gewoonlijk ook een zeker effect op de prijs van de certificaten. Het lijkt bijgevolg sterker aangewezen deze kwestie in een afzonderlijke aanbeveling te behandelen, zodat met de bijzondere kenmerken van dit instrument rekening kan worden gehouden.

Punt e) bevat een definitie van het begrip "volmacht", dat momenteel niet in alle lidstaten dezelfde betekenis heeft. In sommige is een volmacht beperkt tot de uitoefening van het stemrecht en moet dus voor verdergaande machtigingen van een lastgeving gebruik worden gemaakt. In ander lidstaten kan de volmacht in wezen alle rechten van de aandeelhouder in de algemene vergadering bestrijken. In het voorstel wordt voor laatstgenoemd alternatief gekozen. De persoon aan wie volmacht is verleend (en die in de praktijk ook vaak "de gevolmachtigde" wordt genoemd), wordt in de tekst van de richtlijn aangeduid met "de volmachthouder" (zie artikel 10 van het voorstel).

2.1.3. Artikel 3 – Strengere nationale verplichtingen

De richtlijn brengt een minimumharmonisatie tot stand. Zij stelt minimumnormen vast die ervoor moeten zorgen dat aandeelhouders tijdig toegang hebben tot alle informatie over algemene vergaderingen en over eenvoudige mogelijkheden beschikken om hun stem uit te brengen zonder dat zij de algemene vergadering bijwonen. Het staat de lidstaten evenwel vrij bepalingen te handhaven of vast te stellen die gunstiger zijn voor aandeelhouders.

2.1.4. Artikel 4 – Gelijke behandeling van aandeelhouders

Dit artikel past het in artikel 17, lid 1, van de Transparantierichtlijn neergelegde algemene beginsel toe op de rechten van aandeelhouders die onder dit richtlijnvoorstel vallen.

³ Met name in Richtlijn 85/611/EEG van de Raad van 20 december 1985 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's), laatstelijk gewijzigd bij de Richtlijnen 2001/107/EG en 2001/108/EEG van het Europees Parlement en de Raad van 21 januari 2002 (PB L 41 van 13.2.2002, respectievelijk blz. 20 en blz. 34).

2.2. Hoofdstuk II: Algemene aandeelhoudersvergaderingen

2.2.1. Artikel 5 – Bericht tot oproeping tot de algemene vergadering

Artikel 5 legt de uitgevende instelling de verplichting op aan de betrokkene een oproepingsbericht toe te zenden waarin wordt aangekondigd dat de vergadering zal plaatsvinden en waarin tevens de basisinformatie over de vergadering is opgenomen. Volgens de thans gebruikelijke procedures is de betrokkene voor aandelen aan toonder normaliter de centrale effectenbewaarinstantie en die voor aandelen op naam de aandeelhouder op naam. De betrokkenen en de zich verder in de keten bevindende belegger kunnen dan de in lid 3 beschreven aanvullende informatie verkrijgen bij de bronnen die in het oproepingsbericht zijn vermeld.

2.2.2. Artikel 6 – Recht om punten aan de agenda van de algemene vergadering toe te voegen en ontwerpresoluties in te dienen

Het recht om punten aan de agenda toe te voegen en ontwerpresoluties in te dienen, stelt aandeelhouders in staat een beslissende invloed uit te oefenen op algemene vergaderingen. Dit recht is gewoonlijk voorbehouden voor aandeelhouders die een minimumpercentage of -aantal aandelen bezitten. Sommige van de bestaande drempels zijn echter hoger dan wenselijk is. Dit artikel bevestigt daarom het principiële recht om punten aan de agenda toe te voegen en ontwerpresoluties in te dienen (lid 1) en voert tevens maximumdrempels op EU-niveau in. Deze drempels zijn vastgesteld met de bedoeling om de momenteel in sommige lidstaten geldende drempels te verlagen. Wanneer in andere lidstaten evenwel reeds drempels gelden die lager zijn dan die welke hier worden voorgesteld, mag artikel 6 – dat louter moet worden gezien als een bepaling die een minimumharmonisatie tot stand brengt – uiteraard niet worden opgevat als een aanmoediging voor deze lidstaten om hun drempels te verhogen. In het artikel wordt voorts bepaald dat de herziene agenda en de nieuwe resoluties onder de aandeelhouders moeten worden verspreid. Dit betekent dat eventuele toevoegingen van punten aan de agenda en indieningen van ontwerpresoluties moeten gebeuren ruim voordat de algemene vergadering plaatsvindt. De vaststelling van de terzake geldende uiterste termijn, wordt evenwel aan de lidstaten overgelaten.

2.2.3 Artikel 7 – Toelating tot de algemene vergadering

Lid 1 verbiedt alle vormen van aandelenblokkering. Aandelenblokkering ontmoedigt beleggers immers om te stemmen omdat zij daardoor gedurende verscheidene dagen voordat een algemene vergadering plaatsvindt, niet in staat zijn hun aandelen te verkopen. Het aan een dergelijke blokkeringsperiode verbonden financiële risico is zeer groot, omdat tijdens de duur van die periode marktschommelingen mogelijk zijn. Tevens is gebleken dat blokkeringsregelingen op grond waarvan het toch is toegestaan om tijdens de blokkeringsperiode aandelen van de hand te doen mits aandelen en stemmen daarna met elkaar in overeenstemming worden gebracht, geen bevredigende oplossing bieden. Een van de redenen daarvoor is dat het systeem niet wordt begrepen door beleggers, die vaak niet weten dat zij zich tijdens de blokkeringsperiode van hun aandelen kunnen ontdoen. De procedure om aandelen en stemmen met elkaar in overeenstemming te brengen, is bovendien niet alleen omslachtig, maar houdt ook het risico van fouten in, waardoor het niet uitgesloten is dat stemmen worden genegeerd.

Lid 2 staat de lidstaten toe een op een registratiedatum berustend systeem in te voeren waarvan de toelating tot de algemene vergadering afhankelijk kan worden gesteld. De diverse procedures voor de voorbereiding van algemene vergaderingen en de in het kader daarvan geldende termijnen verschillen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat. Het lijkt derhalve niet aangewezen een eenvormige registratiedatum op EU-niveau in te voeren. In lid 3 van het voorstel wordt het daarom aan het nationale recht overgelaten om een dergelijke datum vast te stellen (die evenwel moet vallen binnen een maximumtermijn van 30 kalenderdagen voordat de algemene vergadering plaatsvindt) en om de procedure in detail te regelen. Teneinde te vermijden dat sommige aandeelhouders in de praktijk het recht wordt ontzegd om deel te nemen aan en te stemmen in de algemene vergadering, wordt evenwel duidelijk gemaakt dat in het nationale recht of in de statuten geen buitensporige formele eisen mogen worden gesteld ten aanzien van het te leveren bewijs van eigendomsrecht.

2.2.4 Artikel 8 – Deelneming aan de algemene vergadering langs elektronische weg

Het artikel bepaalt dat alle belemmeringen voor deelneming langs elektronische weg moeten worden opgeheven. Verplichtingen betreffende de identificatie van aandeelhouders en de veiligheid van de elektronische communicatie kunnen echter niet als belemmeringen voor deelneming langs elektronische weg worden beschouwd, zolang deze verplichtingen in verhouding staan tot het daarmee beoogde doel.

2.2.5 Artikel 9 – Recht om vragen te stellen

Aandeelhouders moeten in staat zijn om op algemene vergaderingen vragen te stellen aan het bestuur. Algemene vergaderingen zijn immers het belangrijkste forum voor aandeelhouders om hun rechten uit te oefenen en hun stem te laten horen. Bovendien zou het recht om vragen te stellen niet meer zijn dan een lege doos indien daar niet de verplichting van de kant van de uitgevende instelling tegenover staat om deze vragen te beantwoorden, met inachtneming van de maatregelen die noodzakelijk zijn om de goede orde van de vergadering, de vertrouwelijkheid en de bescherming van de zakelijke belangen te waarborgen. Er hoeft geen antwoord te worden geven indien de aandeelhouder de gevraagde informatie gemakkelijk kan verkrijgen omdat de uitgevende instelling deze beschikbaar heeft gesteld in de vorm van "vaak gestelde vragen", bijvoorbeeld op haar website. In een grensoverschrijdende context zou het mogelijk moeten zijn om vragen op afstand te stellen, bijvoorbeeld per post, en zouden er geen belemmeringen voor het gebruik van elektronische communicatiemiddelen mogen bestaan. Alle antwoorden op gestelde vragen dienen gemakkelijk toegankelijk te zijn voor alle aandeelhouders, ongeacht waar zij hun verblijfplaats hebben. Dit kan met name worden bewerkstelligd door de antwoorden op de website van de uitgevende instelling bekend te maken.

2.2.6 Artikel 10 – Stemmen bij volmacht

Met lid 1 wordt beoogd alle beperkingen op te heffen die gelden voor personen aan wie een volmacht kan worden verleend, met uitzondering van de verplichting dat de volmachthouder rechtsbevoegdheid moet bezitten. Lidstaten die geen beperkingen opleggen, hebben daarvan op algemene vergaderingen nog geen nadelige effecten ondervonden. Sommige beperkingen kunnen evenwel gewettigd zijn wanneer de volmachthouder in een situatie verkeert die aanleiding geeft tot het ontstaan van een belangenconflict. In die gevallen kunnen de lidstaten beslissen dat indien in een dergelijke situatie verkerende volmachthouders worden aangewezen, hun formele steminstructies moeten worden gegeven.

Voor de goede orde van algemene vergaderingen wordt in de laatste alinea van lid 1 bepaald dat een aandeelhouder slechts één volmacht mag geven voor al zijn stemrechten. Een persoon die als volmachthouder optreedt, dient evenwel volmachten van meer dan één aandeelhouder te kunnen bezitten. Volmachthouders die voor rekening van meerdere aandeelhouders handelen, moeten bijgevolg in staat zijn om verdeeld te stemmen over een resolutie, conform de, mogelijk tegenstrijdige, steminstructies die zij van de aandeelhouders hebben ontvangen.

Lid 3 maakt duidelijk dat volmachthouders in beginsel dezelfde rechten moeten hebben als die welke de aandeelhouder op de algemene vergadering zou genieten. Dit beginsel zou evenwel alleen mogen gelden voor volmachthouders die handelen voor rekening van één aandeelhouder, dan wel voor rekening van meerdere aandeelhouders die dezelfde steminstructies hebben gegeven. Een volmachthouder die meerdere aandeelhouders vertegenwoordigt die tegenstrijdige steminstructies hebben gegeven, dient zijn rol op de algemene vergadering te beperken tot het stemmen alleen.

2.2.7 Artikel 11 – Aanwijzing van volmachthouders

Artikel 11 verbiedt het opleggen van nodeloos omslachtige formele vereisten voor volmachtverlening en voor het geven van volmachtinstructies. Uitgevende instellingen moeten evenwel voldoende zekerheid hebben ten aanzien van de identiteit van de aandeelhouder en de volmachthouder. Daarom wordt de lidstaten de mogelijkheid geboden eisen te stellen of uitgevende instellingen toe te staan eisen te stellen wat de identiteit van de aandeelhouder en de volmachthouder betreft, mits deze eisen in verhouding staan tot de beoogde doelstellingen.

2.2.8 Artikel 12 – Stemmen in absentia

Voor aandeelhouders die in het bezit zijn van aandelen op naam en bij de onderneming bekend zijn, blijft de gemakkelijkste en goedkoopste stemmethode het stemmen per post. Dergelijke aandeelhouders dienen bijgevolg over deze mogelijkheid te beschikken. Het moet uitgevende instellingen tevens vrij staan om daarnaast ook faciliteiten voor elektronisch stemmen, hetzij via internet, hetzij langs andere weg, beschikbaar te stellen.

2.2.9 Artikel 13 – Stemmen volgens instructies

Lid 1 verleent natuurlijke of rechtspersonen die in het kader van een bedrijfsactiviteit aandelen voor rekening van beleggers aanhouden, het recht deze aandelen op individuele of omnibusrekeningen aan te houden. Individuele rekeningen zijn transparanter en maken het mogelijk stemmen te traceren, maar het bijhouden van dergelijke rekeningen is duurder dan het bijhouden van omnibusrekeningen, waarop aandelen van diverse cliënten gezamenlijk worden aangehouden. De keuze tussen individuele en omnibusrekeningen moet bestaan omdat individuele en collectieve rekeningen om genoemde redenen niet hetzelfde beleggerspubliek aantrekken. Zo kunnen collectieve rekeningen om kostenredenen aantrekkelijker zijn voor particuliere beleggers.

In lid 2 wordt uitgelegd dat ingeval de aandelen op omnibusrekeningen worden aangehouden, het stemmen niet afhankelijk mag worden gesteld van zogeheten herregistratievereisten, dat wil zeggen de eis dat de intermediair ten behoeve van de centrale effectenbewaarinstelling zijn beleggers tijdelijk individueel moet onderscheiden voordat de algemene vergadering plaatsvindt opdat zij de aan hun respectieve aandelen verbonden stemrechten kunnen uitoefenen. Deze in sommige lidstaten gangbare procedure is immers duur en tijdrovend.

Lid 3 waarborgt dat de in lid 1 bedoelde personen de mogelijkheid hebben om de aan de aandelen in kwestie verbonden stemrechten uit te oefenen wanneer zij steminstructies van beleggers hebben ontvangen. Dit is momenteel niet in alle rechtsstelsels het geval. Financiële intermediairs moeten gedurende een minimumperiode gegevens over de instructies bijhouden voor het geval er geschillen rijzen over uitgebrachte stemmen.

Krachtens lid 4 wordt de in lid 1 bedoelde personen die voor rekening van meerdere beleggers aandelen van dezelfde uitgevende instelling op een collectieve rekening aanhouden, het recht verleend de stemmen te splitsen volgens de steminstructies die hun door de beleggers zijn meegedeeld.

In lid 5 is bepaald dat ingeval een in lid 1 bedoelde persoon als aandeelhouder voor rekening van verschillende beleggers is geregistreerd, hij over de mogelijkheid dient te beschikken aan elk van deze beleggers of aan de door hen aangewezen personen volmacht te verlenen. Dit is een afwijking van de in artikel 10, lid 1, neergelegde algemene regel.

2.2.10 Artikel 14 – Stemmentelling

In dit artikel wordt bepaald dat alle stemmen die met betrekking tot een resolutie zijn uitgebracht, in aanmerking moeten worden genomen wanneer de stemmen worden geteld. Dit is van belang om te waarborgen dat de resultaten van de stemming de wensen van de aandeelhouders volledig transparant maken. Het is tevens noodzakelijk ten behoeve van de beleggers die zekerheid willen dat de onderneming daadwerkelijk met hun stemmen rekening heeft gehouden.

2.2.11 Artikel 15 – Na de algemene vergadering te verstrekken informatie

Meestal worden de resultaten van de stemmingen in de algemene vergadering meegedeeld. De aandeelhouders, en met name de niet-ingezeten aandeelhouders, die de algemene vergadering niet hebben bijgewoond, moeten echter ook toegang hebben tot deze resultaten. Dit kan worden bewerkstelligd, zonder dat zulks bijzondere kosten voor de uitgevende instelling met zich meebrengt, door de resultaten van de stemmingen op de website van de uitgevende instellingen bekend te maken.

2.3. Hoofdstuk III: Slotbepalingen

2.3.1. Artikel 17 – Wijzigingen

Artikel 17 voorziet in een aanpassing van artikel 17 van de Transparantierichtlijn om doublures in bepalingen met hetzelfde voorwerp te vermijden. De onderdelen van dat artikel die ook in het voorliggende voorstel aan de orde komen (lid 2, onder a) en b)), worden derhalve geschrapt in het nieuwe artikel 17. Dit artikel mag evenwel niet volledig worden ingetrokken omdat het niet alleen betrekking heeft op informatie die in de context van algemene vergaderingen moet worden verstrekt, maar ook, meer in het algemeen, op alle informatie die aan aandeelhouders en aan de in artikel 10 van de Transparantierichtlijn bedoelde personen beschikbaar dient te worden gesteld.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de uitoefening van stemrechten door aandeelhouders van ondernemingen die hun statutaire zetel in een lidstaat hebben en waarvan aandelen tot de handel op een geregementeerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95,

Gezien het voorstel van de Commissie⁴,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁵,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁶,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag⁷,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In haar mededeling van 21 mei 2003 aan de Raad en het Europees Parlement met als titel "Modernisering van het vennootschapsrecht en verbetering van de corporate governance in de Europese Unie – Een actieplan"⁸, heeft de Commissie aangegeven dat nieuwe, gerichte initiatieven moeten worden genomen om de rechten van aandeelhouders van beursgenoteerde ondernemingen te versterken en dat de problemen in verband met grensoverschrijdend stemmen dringend moeten worden opgelost.
- (2) In zijn resolutie van 21 april 2004⁹ heeft het Europees Parlement zijn steun betuigd voor het voornemen van de Commissie om de rechten van aandeelhouders te versterken, met name door middel van ruimere transparantieregels, rechten om bij volmacht te stemmen, de mogelijkheid van deelneming aan algemene vergaderingen langs elektronische weg en de waarborging van de grensoverschrijdende uitoefening van stemrechten.

⁴ PB C [...] van [...], blz. .

⁵ PB C [...] van [...], blz. .

⁶ PB C [...] van [...], blz. .

⁷ PB C [...] van [...], blz. .

⁸ COM(2003) 284 definitief.

⁹ PB C 104 van 30.4.2004, blz. 67.

- (3) Houders van aandelen waaraan stemrechten verbonden zijn, moeten deze rechten ook kunnen uitoefenen, aangezien deze tot uiting komen in de prijs die voor het verwerven van de aandelen moet worden betaald. Effectieve zeggenschap van de aandeelhouders is bovendien een eerste vereiste voor een goede corporate governance en dient bijgevolg te worden vergemakkelijkt en aangemoedigd. Het is dan ook noodzakelijk dat maatregelen worden genomen met het oog op een onderlinge aanpassing van het desbetreffende recht van de lidstaten. Belemmeringen die aandeelhouders ontmoedigen om te stemmen, bijvoorbeeld door de uitoefening van de stemrechten afhankelijk te stellen van de blokkering van de aandelen door de aandeelhouder, dienen te worden opgeheven. Deze richtlijn laat evenwel de bestaande communautaire wetgeving onverlet die betrekking heeft op deelnemingsrechten die door instellingen voor collectieve belegging worden uitgegeven of die door dergelijke instellingen worden verworven of van de hand worden gedaan.
- (4) De thans bestaande communautaire wetgeving volstaat niet om deze doelstelling te bereiken. Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG¹⁰ verplicht uitgevende instellingen ertoe bepaalde, voor algemene vergaderingen dienstige informatie en documenten te verstrekken, maar deze informatie en documenten moeten alleen in de lidstaat van herkomst van de uitgevende instellingen beschikbaar worden gesteld. Daarbij komt nog dat Richtlijn 2001/34/EG hoofdzakelijk betrekking heeft op de informatie die uitgevende instellingen aan de markt moeten bekendmaken en derhalve niet ingaat op het eigenlijke stemproces van aandeelhouders.
- (5) Een aanzienlijk deel van de aandelen in Europese beursgenoteerde ondernemingen is in handen van aandeelhouders die niet verblijven in de lidstaat waar de statutaire zetel gelegen is van de ondernemingen waarvan zij aandeelhouder zijn. Niet-ingezeten aandeelhouders dienen evenwel hun rechten met betrekking tot de algemene vergadering even gemakkelijk uit te kunnen oefenen als aandeelhouders die wel verblijven in de lidstaat waar de onderneming haar statutaire zetel heeft. Daartoe is het noodzakelijk dat wordt overgegaan tot de opheffing van de huidige belemmeringen voor de toegang van niet-ingezeten aandeelhouders tot de voor de algemene vergadering relevante informatie en voor de uitoefening van stemrechten zonder de algemene vergadering fysiek bij te wonen. De opheffing van deze belemmeringen zou ook ten goede komen aan ingezeten aandeelhouders die de aandeelhoudersvergadering niet of niet kunnen bijwonen.
- (6) Aandeelhouders dienen in staat te zijn op de aandeelhoudersvergadering of van tevoren met kennis van zaken te stemmen, ongeacht waar zij verblijven. Alle aandeelhouders dienen derhalve genoeg tijd te hebben om de documenten te bestuderen die aan de algemene vergadering zullen worden voorgelegd, alsook om uit te maken hoe zij de aan hun aandelen verbonden stemmen zullen uitbrengen. Te dien einde is het noodzakelijk dat de algemene vergadering ver genoeg van tevoren wordt aangekondigd en dat aan de aandeelhouders tijdig alle informatie wordt verstrekt die ter goedkeuring aan de algemene vergadering zal worden voorgelegd. Aandeelhouders dienen in beginsel eveneens over de mogelijkheid te beschikken punten aan de agenda

¹⁰ PB L 390 van 31.12.2004, blz. 1.

van de vergadering toe te voegen, resoluties in te dienen en vragen te stellen die met punten op de agenda verband houden. De door de moderne technologieën geboden mogelijkheden om informatie onmiddellijk beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken, dienen te worden benut, ook om informatie over de resultaten van de stemming beschikbaar te stellen nadat de algemene vergadering heeft plaatsgevonden.

- (7) Aandeelhouders dienen een keuze te kunnen maken uit eenvoudige mogelijkheden om hun stem uit te brengen zonder dat zij de aandeelhoudersvergadering bijwonen. Stemmen zonder de algemene vergadering persoonlijk bij te wonen, mag niet aan andere beperkingen onderworpen zijn dan die welke noodzakelijk zijn voor de verificatie van de identiteit en de veiligheid van de communicatie. Bestaande beperkingen en administratieve formaliteiten die stemmen op afstand of bij volmacht omslachtig en duur maken, dienen te worden afgeschaft.
- (8) Aangezien de doelstellingen van de te nemen maatregel, namelijk aandeelhouders de mogelijkheid bieden hun rechten overal in de Gemeenschap effectief uit te oefenen, op grond van de vigerende communautaire wetgeving niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve vanwege de omvang en de gevolgen van de maatregel beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (9) Teneinde doublures in bepalingen met hetzelfde voorwerp te vermijden, dient Richtlijn 2004/109/EG te worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voorwerp en werkingssfeer

1. Deze richtlijn stelt voorschriften vast voor de uitoefening van stemrechten in algemene vergaderingen van uitgevende instellingen die hun statutaire zetel in een lidstaat hebben en waarvan aandelen tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten.
2. De lidstaten mogen de volgende uitgevende instellingen van de toepassing van deze richtlijn vrijstellen:
 - i) als ondernemingen opgezette instellingen voor collectieve belegging in de zin van artikel 1, lid 2, van Richtlijn 85/611/EEG¹¹; en

¹¹ PB L 375 van 31.12.1985, blz. 3.

- ii) instellingen waarvan het uitsluitende doel is de collectieve belegging van uit het publiek aangetrokken kapitaal met toepassing van het beginsel van risicospreiding, en die geen juridische of bestuurlijke zeggenschap nastreven over enigerlei uitgevende instelling waarvan de effecten als onderliggende belegging van deze instellingen fungeren, mits deze instellingen voor collectieve belegging een vergunning bezitten, onder toezicht van bevoegde autoriteiten staan en een bewaarder hebben die taken uitoefent die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in Richtlijn 85/611/EEG.

Artikel 2 *Definities*

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) "uitgevende instelling": een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon, met inbegrip van een staat, waarvan aandelen tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten;
- b) "gereguleerde markt": een markt in de zin van artikel 4, lid 1, punt 14, van Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad¹²;
- c) "aandeelhouder": elke natuurlijke persoon, dan wel publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon die houder is,
 - i) in eigen naam en voor eigen rekening, van aandelen van de uitgevende instelling;
 - ii) in eigen naam maar voor rekening van een andere natuurlijke of rechtspersoon, van aandelen van de uitgevende instelling;
- d) "kredietinstelling": een onderneming in de zin van artikel 1, lid 1, onder a), van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad¹³;
- e) "volmacht": door een aandeelhouder aan een natuurlijke of rechtspersoon verleende machtiging om sommige of alle rechten van die aandeelhouder in de algemene vergadering in zijn naam en voor zijn rekening uit te oefenen;
- f) "omnibusrekening": een effectenrekening waarop effecten voor rekening van verschillende natuurlijke of rechtspersonen kunnen worden aangehouden.

Artikel 3 *Strengere nationale verplichtingen*

De lidstaten mogen uitgevende instellingen waarvan de statutaire zetel op hun grondgebied gelegen is, strengere verplichtingen dan die uit hoofde van deze richtlijn opleggen.

¹² PB L 145 van 30.4.2004, blz. 1.

¹³ PB L 126 van 26.5.2000, blz. 1.

HOOFDSTUK II: ALGEMENE AANDEELHOUDERSVERGADERINGEN

Artikel 4

Gelijke behandeling van aandeelhouders

De uitgevende instelling draagt zorg voor een gelijke behandeling van alle aandeelhouders die zich in identieke omstandigheden bevinden wat de deelneming aan en het stemmen in haar algemene vergaderingen betreft.

Artikel 5

Bericht tot oproeping tot de algemene vergadering

1. Onverminderd artikel 9, lid 4, van Richtlijn 2004/25/EG van het Europees Parlement en de Raad¹⁴ verzendt de uitgevende instelling een eerste bericht tot oproeping tot de algemene vergadering uiterlijk 30 kalenderdagen voordat de vergadering plaatsvindt.
2. Het in lid 1 bedoelde bericht bevat ten minste het volgende:
 - a) de precieze vermelding van de plaats, het tijdstip en de ontwerpagenda van de vergadering;
 - b) een heldere en nauwkeurige beschrijving van de procedures die aandeelhouders in acht moeten nemen om te mogen deelnemen aan en hun stem te mogen uitbrengen in de algemene vergadering, met inbegrip van de toepasselijke registratiedatum;
 - c) een heldere en nauwkeurige beschrijving van de middelen waarover de aandeelhouders beschikken om deel te nemen aan en hun stem uit te brengen in de algemene vergadering. Bij wijze van alternatief kan worden aangegeven waar deze informatie kan worden verkregen;
 - d) een vermelding van de plaats waar en de wijze waarop de onverkorte tekst kan worden verkregen van de resoluties en de documenten die ter goedkeuring aan de algemene vergadering zullen worden voorgelegd;
 - e) een vermelding van het adres van de internetsite waarop de in lid 3 bedoelde informatie zal worden geplaatst.
3. Binnen de in lid 1 vastgestelde termijn plaatsen uitgevende instellingen op hun internetsites ten minste de volgende informatie:
 - a) het in lid 1 bedoelde oproepingsbericht;
 - b) het totale aantal aandelen en stemrechten;
 - c) de tekst van de in lid 2, onder d), bedoelde resoluties en documenten;

¹⁴ PB L 142 van 30.4.2004, blz. 12.

d) de te gebruiken formulieren voor het stemmen per brief en bij volmacht.

Bij wijze van alternatief voor de onder d) bedoelde formulieren wordt op de site aangegeven waar en hoe deze formulieren kunnen worden verkregen.

Artikel 6

Recht om punten aan de agenda van de algemene vergadering toe te voegen en ontwerpresoluties in te dienen

1. Aandeelhouders, hetzij individueel, hetzij collectief optredend, hebben het recht punten aan de agenda van algemene vergaderingen toe te voegen en op algemene vergaderingen ontwerpresoluties in te dienen.
2. Ingeval het recht om punten aan de agenda van algemene vergaderingen toe te voegen en op algemene vergaderingen ontwerpresoluties in te dienen, afhankelijk is gesteld van de voorwaarde dat de betrokken aandeelhouder of aandeelhouders een minimumdeelneming in het aandelenkapitaal van de uitgevende instelling moeten bezitten, dan mag deze vereiste minimumdeelneming niet hoger worden vastgesteld dan op 5% van het aandelenkapitaal van de uitgevende instelling, dan wel op een nominale waarde van 10 miljoen EUR, al naargelang welke waarde de laagste is.
3. De in lid 1 bedoelde rechten worden vroeg genoeg voor de datum van de algemene vergadering uitgeoefend zodat andere aandeelhouders de herziene agenda of de voorgestelde resoluties kunnen ontvangen of inkijken voordat de algemene vergadering plaatsvindt.

Artikel 7

Toelating tot de algemene vergadering

1. Het recht om deel te nemen aan en te stemmen in een algemene vergadering wordt niet afhankelijk gesteld van enigerlei voorwaarde waarbij de aandeelhouder de desbetreffende aandelen door het deponeren ervan of op een andere wijze bij een kredietinstelling of een andere entiteit moet blokkeren voordat de algemene vergadering plaatsvindt, ook al heeft de blokkering van de aandelen geen gevolgen voor de mogelijkheid om deze te verhandelen.
2. Het recht om deel te nemen aan en te stemmen in een algemene vergadering van een uitgevende instelling mag afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat de natuurlijke of rechtspersoon zich op een bepaalde datum voordat de desbetreffende algemene vergadering plaatsvindt, kwalificeert als aandeelhouder van de betrokken uitgevende instelling.

Het bewijs van de kwalificatie als aandeelhouder mag alleen worden onderworpen aan de vereisten die nodig zijn om aandeelhouders te identificeren, mits deze vereisten in verhouding staan tot de beoogde doelstelling, namelijk het garanderen van de identificatie.

3. Elke lidstaat stelt de in lid 2, eerste alinea, bedoelde datum vast voor de algemene vergaderingen van uitgevende instellingen waarvan de statutaire zetel in de betrokken lidstaat gelegen is.

Deze datum mag evenwel niet vroeger zijn dan 30 kalenderdagen voordat de algemene vergadering plaatsvindt.

Elke lidstaat deelt de aldus vastgestelde datum mee aan de Commissie, die deze data bekendmaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 8

Deelneming aan de algemene vergadering langs elektronische weg

De lidstaten verbieden de aandeelhouders niet om langs elektronische weg aan de algemene vergadering deel te nemen.

Verplichtingen en beperkingen die aandeelhouders beletten of kunnen beletten om langs elektronische weg aan de algemene vergadering deel te nemen, zijn verboden, behalve indien deze verplichtingen en beperkingen noodzakelijk zijn om aandeelhouders te identificeren en de veiligheid van de elektronische communicatie te garanderen, en zij in verhouding staan tot de beoogde doelstelling, namelijk het verzekeren van de identificatie.

Artikel 9

Recht om vragen te stellen

1. Aandeelhouders hebben het recht om mondeling vragen te stellen op de algemene vergadering en/of vragen in schriftelijke of elektronische vorm te stellen voordat de algemene vergadering plaatsvindt.
2. Uitgevende instellingen beantwoorden de vragen die aandeelhouders hun stellen, met inachtneming van de maatregelen die lidstaten kunnen nemen of uitgevende instellingen kunnen toestaan te nemen om de goede orde van algemene vergaderingen en de voorbereiding ervan, alsook de bescherming van de vertrouwelijkheid en de zakelijke belangen van de uitgevende instellingen te waarborgen. Aangenomen wordt dat een antwoord is gegeven wanneer de gevraagde informatie beschikbaar is op de internetsite van de uitgevende instelling in de vorm van "vaak gestelde vragen".
3. De antwoorden op de in lid 1 bedoelde vragen van aandeelhouders worden via de internetsite van de uitgevende instelling aan alle aandeelhouders beschikbaar gesteld.

Artikel 10

Stemmen bij volmacht

1. Elke aandeelhouder heeft het recht een andere natuurlijke of rechtspersoon aan te wijzen als volmachthouder om voor zijn rekening deel te nemen aan of te stemmen in een algemene vergadering. Er gelden geen andere beperkingen ten aanzien van de persoon aan wie een volmacht kan worden verleend dan de voorwaarde dat de betrokken persoon rechtsbevoegdheid bezit.

De lidstaten kunnen het recht van volmachthouders om stemrechten uit te oefenen, naar eigen inzicht beperken in de volgende gevallen:

- a) de volmachthouders hebben een zakelijke, familiale of andere band met de uitgevende instelling;
- b) de volmachthouders zijn een aandeelhouder met overheersende invloed op de uitgevende instelling,
- c) de volmachthouders maken deel uit van het bestuur van de uitgevende instelling of van een van de aandeelhouders met overheersende invloed op de uitgevende instelling.

Een aandeelhouder mag slechts één persoon aanwijzen om op een bepaalde algemene vergadering als volmachthouder voor hem op te treden.

2. Een persoon die als volmachthouder optreedt, mag een volmacht van meer dan een aandeelhouder bezitten, waarbij geen beperking geldt wat het aantal aldus vertegenwoordigde aandeelhouders betreft. Ingeval een volmachthouder een volmacht van meerdere aandeelhouders bezit, mag hij gelijktijdig voor en tegen een resolutie stemmen en/of zich van de stemming over een resolutie onthouden in overeenstemming met de steminstructies van de aandeelhouders die de volmachthouder vertegenwoordigt.
3. Een volmachthouder geniet dezelfde rechten om het woord te nemen en vragen te stellen in algemene vergaderingen als die welke de door hem vertegenwoordigde aandeelhouder geniet, behoudens andersluidende instructies van de aandeelhouder.

Artikel 11 *Aanwijzing van volmachthouders*

1. Voor de aanwijzing van een volmachthouder en het geven van steminstructies door de aandeelhouder aan de volmachthouder gelden geen andere formele vereisten dan die welke strikt noodzakelijk zijn voor de identificatie van de aandeelhouder en de volmachthouder.
2. Volmachthouders mogen langs elektronische weg worden aangewezen, waarbij, behalve het vereiste van een elektronische handtekening, alleen vereisten gelden die strikt noodzakelijk zijn voor de authenticatie van de aanwijzer en de identificatie van de volmachthouder.
3. De door de lidstaten overeenkomstig de leden 1 en 2 opgelegde vereisten staan in verhouding tot de daarmee beoogde doelstellingen.

Artikel 12 *Stemmen in absentia*

1. Elke aandeelhouder van een beursgenoteerde onderneming beschikt over de mogelijkheid om per post te stemmen voordat de algemene vergadering plaatsvindt, waarbij alleen vereisten gelden die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de

identificatie van de aandeelhouders en die in verhouding staan tot de beoogde doelstelling.

2. De lidstaten verbieden het opleggen van vereisten en beperkingen die niet fysiek op de algemene vergadering aanwezige aandeelhouders hinderen om langs elektronische weg aan aandelen verbonden stemrechten uit te oefenen, met uitzondering van de vereisten die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de identificatie van de aandeelhouders en de veiligheid van de elektronische communicatie, en die in verhouding staan tot de beoogde doelstelling.

Artikel 13

Stemmen volgens instructies

1. De lidstaten zien erop toe dat een natuurlijke of rechtspersoon aan wie het overeenkomstig hun wetgeving is toegestaan in het kader van een bedrijfsactiviteit effecten voor rekening van een andere natuurlijke of rechtspersoon aan te houden, deze effecten op hetzij individuele, hetzij omnibusrekeningen mag aanhouden.
2. Ingeval de aandelen op omnibusrekeningen worden aangehouden, is het niet toegestaan te verlangen dat deze aandelen tijdelijk op individuele rekeningen worden geboekt om de aan deze aandelen verbonden stemrechten in een algemene vergadering te kunnen uitoefenen.
3. De in lid 1 bedoelde persoon wordt niet belet de stemmen uit te brengen die verbonden zijn aan de aandelen die hij voor rekening van een andere natuurlijke of rechtspersoon aanhoudt, mits hij daartoe instructies van deze andere persoon heeft ontvangen. De in lid 1 bedoelde persoon houdt ten minste gedurende een periode van een jaar gegevens bij over de instructies.
4. Ingeval een in lid 1 bedoelde persoon aandelen van dezelfde uitgevende instelling op een omnibusrekening aanhoudt, is het hem toegestaan om de aan sommige van de aandelen verbonden stemmen anders uit te brengen dan de aan de andere aandelen verbonden stemmen.
5. In afwijking van artikel 10, lid 1, derde alinea, heeft een in lid 1 bedoelde persoon die effecten op een omnibusrekening aanhoudt, het recht een volmacht te verlenen aan elke persoon voor wiens rekening hij op een dergelijke rekening aandelen aanhoudt, dan wel aan een door die persoon aangewezen derde.

Artikel 14

Stemmentelling

Bij de telling van de stemmen wordt rekening gehouden met alle stemmen die met betrekking tot een ter goedkeuring aan de algemene vergadering voorgelegde resolutie zijn uitgebracht.

Artikel 15
Na de algemene vergadering te verstrekken informatie

1. Binnen een tijdsspanne van niet meer dan 15 kalenderdagen na het plaatsvinden van de algemene vergadering maakt de uitgevende instelling op haar internetsite de resultaten van de stemming over elke op de algemene vergadering behandelde resolutie bekend.
2. Voor elke resolutie omvatten de resultaten van de stemming ten minste het aantal aandelen dat aan de stemming heeft deelgenomen en het percentage van de voor en tegen elke resolutie uitgebrachte stemmen.

HOOFDSTUK III: SLOTBEPALINGEN

Artikel 16
Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [31 december 2007] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede, alsmede een tabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 17
Wijzigingen

Met ingang van de in artikel 16, lid 1, genoemde datum wordt artikel 17 van Richtlijn 2004/109/EG als volgt gewijzigd.

1. Lid 2 komt als volgt te luiden:

"2. De uitgevende instelling zorgt ervoor dat in de lidstaat van herkomst de nodige faciliteiten en informatie ter beschikking staan opdat de aandeelhouders hun rechten kunnen uitoefenen, en dat de integriteit van de gegevens bewaard blijft. Met name moet de uitgevende instelling:

i) een financiële instelling aanwijzen als gemachtigde via welke de aandeelhouders hun financiële rechten kunnen uitoefenen; en

ii) berichten publiceren of circulaires verspreiden betreffende de vaststelling en de betaling van dividenden en de uitgifte van nieuwe aandelen, waarbij tevens informatie wordt verstrekt over eventuele regelingen voor de toewijzing, inschrijving, annulering of conversie."

2. In lid 4 wordt de zinsnede "lid 2, onder c)" vervangen door "lid 2, onder i)".

Artikel 18

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 19

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De Voorzitter

Voor de Raad
De Voorzitter